

TATİL DEĞİL FIRSAT¹

Prof.Dr. Mehmet Zeki AYDIN²

Tatili fırsata dönüştürmek bizim elimizde...

Okul koridorları “Akdeniz, Karadeniz, karneleri isteriz!” diye yankılandı ve öğrenciler dokuz aylık eğitim maratonunu geride bıraktı. Derin bir nefes alan çocuklar, şimdilerde tatile çıkmanın sevinci içinde. Kimisi bilgisayarının başında doyasıya vakit geçiriyor, arkadaşlarıyla mahallede oynuyor. Kimisi memlekete veya tatil merkezlerine gidiyor. Her çocuk bu üç aylık zaman dilimini bir şekilde değerlendiriyor. Tatil, ‘eğitime ara verilmesi’ anlamına gelse de kapısını çaldığımız uzmanlar, “Bu dönem çocuğun manevi eğitimi açısından bir fırsattır.” diyor ve aileleri yaz mevsimini değerlendirmeye davet ediyor.

Psikolojik açıdan tatilin tanımını yaparak söze başlayan pedagog Adem Güneş’e göre tatil, “Okul ve iş hayatıyla gelen zorunlu programın dışına özgürce çıkabilme.” anlamını taşıyor. Dolayısıyla çocuklar, kendilerine dayatılan müfredatın dışında hareket etmek istiyor. Bazı ebeveynler çocukları yazın da ders çalışmaya zorluyor. Örneğin babası, matematik dersi zayıf olan Ali’ye ders çalışmasını söylüyor, hatta özel ders imkânı sağlıyor. Anne ise babanın aksine çocuğun bütün yıl yorulduğunu, yaz okuluna giderek nefes alması gerektiğini dile getiriyor. Ali ise ne ders çalışmayı ne de yaz okuluna gitmeyi hayal ediyor, çalışıp para kazanmak istiyor. Görüldüğü üzere herkesin beklentisi farklı yönde. Böylesi bir çatışma tatilin tadını kaçırıyor. Her türlü talebin ve planın önceden istişare edilmesi ise olası huzursuzlukları önüyor.

Güneş, çocukların yaşları hesap edilerek yapılan programların daha faydalı olduğu kanaatinde. Mesela 3-6 yaş grubunda çocuğunuz varsa, hayvanat bahçesine ya da botanik parka gitmelisiniz. Çünkü bu yaş grubundaki minikler için tatil, ‘keşfetmek’ manasına geliyor. Hayvanat bahçesi sizin için bir anlam ifade etmese de bu yaş grubundakiler için tatlı bir anı olarak kalıyor.

Okul çağında evladınız varsa onları kitaplarla hemhal etmek için yaz ayları güzel bir fırsat. Zira okuma-yazmanın tadını yeni yeni alan bu yaş grubundaki çocuklar, öğrenmeye aşırı merak duyuyor.

Anne-babalar onlar için en uygun kitabı bulabilirler; ama çocuklar kitaplarını kendileri seçerlerse okumaktan daha fazla zevk alırlar, kendi inisiyatifiyle aldıkları kitaplara daha çok

¹ Yeni Bahar Dergisi, 25 Haziran 2013, sayı: 118, s.16, Hemra Köse’nin yazısı.

² www.mehmetzekiaydin.com Email:mzekiaydin@mynet.com

sahip çıkarlar. Dolayısıyla yaz döneminde miniklere kitap sevgisi ve okuma alışkanlığı kazandırılabilir.

YAZ TATİLİ, MANEVİ EĞİTİM İÇİN EN UYGUN ZAMAN

Okulların tatile girmesiyle camilerde ve Kur'an kurslarında bir hareketlilik başlar. Ancak tatilin dinlenme olduğunu düşünen birçok kişi "Hiç olmazsa çocuk yazın rahat bir nefes alsın." diyerek çocukların kurslara gönderilmesine karşı çıkar. Bazı aileler de "Çocuk bütün bir yıl Kur'an'dan uzak kaldı, hiç olmazsa tatilde bu bilgi eksikliğini giderelim." diye düşünür, çocuklarını dinî eğitime teşvik eder. Peki, bu iki yaklaşımdan hangisi doğru? Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi hocalarından Prof. Dr. Mehmet Zeki Aydın'ın ifadesiyle üç aylar ve Ramazan'la buluşan yaz tatili, çocuklara bazı alışkanlıkları kazandırmak için vesile olabilir. Özellikle yaz Kur'an kursları, cami-çocuk buluşmasına zemin sağlar, miniklerin dinî vecibeleri manevi bir atmosfer için öğrenmelerini temin eder. Çocuklar, ev ve okul ortamında öğrendiği bilgileri bu kurslarda uygulayarak pekiştirir, adeta yaşayarak öğrenir. Kur'an'ı Kerim okumayı öğrenir, namaz surelerini ve çeşitli duaları ezberler. Ayrıca bu kurslar miniklerin dine, din görevlilerine, camilere, Kur'an'a bakışlarını etkiler. Çocukların cami çevresinde kaynaşmalarını sağlar, yeni dostluklar kurmalarına vesile olur.

Birçok açıdan yaz Kur'an kurslarının hayatî önem taşıdığına dikkat çeken Aydın, çocuklara "Evde yaramazlık yapacağına camiye git." şeklinde bir his yaşatılmaması gerektiğini vurguluyor ve ebeveynlere çocuklarıyla birlikte bol bol Kur'an okumasını tavsiye ediyor. Miniklerin ahlakî gelişimi için de önerilerde bulunuyor: "Ufak tefek ev işleri için onlardan yardım istenebilir veya sorumluluk verilebilir. Başta yatak odaları olmak üzere evi toplama ve temizlemeye katılabilirler. Aynı şekilde basit de olsa yemek yapma, sofrayı hazırlama ve toplamada görev alabilirler. Anne-babalar, çocuklarıyla birlikte akrabaları, hasta ve yaşlıları ziyaret ederek onlara örnek olabilir. Böylece çocuklar, sağlığın ve hayatın değerini takdir etmenin yanında, sevindirme, gönül alma, mutlu etme, hayır dua almanın huzurunu da tatmış olur."

Çocuklarımızın gönlünü okşayın

Görüşüne başvurduğumuz uzmanlara göre yaz döneminde çocukların 'dinlenmesi gerek' bahanesiyle dinî eğitimden uzak tutulması doğru değil. Fakat şu hususlara dikkat etmek gerekir:

1) 7 yaşından küçük çocuklara öğretilecek konular bir ders niteliğinde değil, oyun formatında verilmeli.

2) 4-7 yaş grubu çocukların ezber yapması için yapılan uğraşlar 20'şer dakikadan üç bloku geçmemeli. Her bir blok ders arası en az 5 dakika olmalı.

3) Çocuklar akranlarıyla aynı grupta bulunmalı; ancak gruplar üç kişiyi geçmemeli. Çocuklara ezberletilecek dua ve sûrelerin topluca öğretilmesi öğrenme sürecini hızlandırır.

4) Ezber saatleri, sabah erken saatlere veya ikindiye denk getirilmeli.

5) Arabada açılan sûre ve dua kasetleriyle çocuğun ezber yapması da sağlanabilir.

6) Çocuk ezberlediklerini okuduğunda takdir görürse öğrenme iştiyakı artar. Miniklerin gönülleri okşanmalı.

7) Çocuğun öğrendiği dinî bilgileri, duaları ve sûreleri bir ömür boyu kullanacağı dikkate alınırsa bunları öğreten kişinin anne-baba olması onun için ayrı bir iftihar kaynağı olur.